

Beloften aan vissers maken Noordzee tot onoplosbare puzzel

➔ De beoogde coalitie wil meer ruimte creëren voor visserij

➔ Experts zien de plannen als onrealistisch, op de volle Noordzee

➔ Zeker bij de uitbreiding van de gaswinning en windmolens op zee

Maureen Blankestijn en Eva Rooijers
Amsterdam

Het wordt dringen op de Noordzee, nu de beoogde coalitie veel meer ruimte wil maken voor visserij. Die plannen gaan lastig samen met andere ambities in het hoofdlijnenakkoord, zoals de grootschalige uitrol van windparken en het opvoeren van de gaswinning. 'Als iedereen de ruimte krijgt die nu wordt beloofd, hebben we ongeveer drie Noordzeëen nodig', zegt Ewout van Galen, directeur van Stichting De Noordzee, die zich inzet voor duurzaam beheer van de Noordzee.

Vissers hebben het al jaren moeilijk. Vooral bodem- en garnalenvissers hebben de afgelopen jaren hun ruimte om te vissen zien krimpen. Daarom willen de coalitiepartijen voor de vissers 'vechten'. Het voortbestaan van de sector is volgens hen 'cruciaal' voor Nederland. Grote gebieden die speciaal bestempeld zijn voor bodem- en garnalenvisserij moeten vissers meer zekerheid geven. In deze zogeheten visakkers krijgt de visserij voorrang op andere activiteiten.

'Ik weet zeker dat veel vissers weer het gevoel terugkrijgen dat ze er mogen zijn', zegt Johan Nooitgedagt, voorzitter van de Nederlandse vissersbond, in reactie op de plannen. 'Natuurlijk zijn we er nu nog niet, maar hiermee is een goede basis gelegd en die bal moeten we er als visserijsector nu vooral samen goed intikken.'

Ervalt te twisten over hoe cruciaal de visserij is, zegt Ben Vollaard, universitair hoofddocent economie in Tilburg. 'In de economische statistieken is de sector volstrekt marginaal. De hele Nederlandse visserij past zo'n vijf keer in een telecombedrijf als Odido.' Al zijn er ook andere baten te bedenken, zegt Vollaard. 'Misschien wil je de economische activiteiten in dorpen als Urk in standhouden, maar daar gaan ook veel kosten mee gepaard. En daar gaat het te weinig over.' Vollaard noemt CO₂-uitstoot van de sector en de gevolgen

'In de economische statistieken is de sector van de Nederlandse visserij volstrekt marginaal'

van de visserij voor de natuur. 'Wiens belang hier precies mee is gemeend, kun je je afvragen. Zit een nieuw kabinet er voor de Nederlandse burger of voor de Nederlandse visser? Want de Nederlandse burger is gebaat bij een gezond marien ecosysteem en de visserij heeft daar in veel gevallen een negatieve impact op.'

Waar de 'visakkers' moeten komen is nog onduidelijk. Ook voor Stichting De Noordzee. 'We blijven herhalen dat er genoeg rustgebieden moeten overblijven voor natuur, die een aantoonbaar positief effect hebben op de visstand. In het Noordzeeakkoord zijn afspraken gemaakt over bescherming voor 15% van de Noordzee in 2030.' De vissersbond zegt dat de exacte gebieden nog moeten worden aangewezen.

Ondertussen hebben experts hun twijfels of er überhaupt ruimte is voor visakkers als de coalitie ook vasthoudt aan de ambitieuze plannen voor windmolens op zee. 'De ambitie om in 2050 71 gi-

Windmolenpark van Vattenfall op de Noordzee, Hollandse Kust Zuid. Het is niet duidelijk waar de zogenoemde 'visakkers' moeten komen.

FOTO: ROBIN UTRECHT/ANP

'Het wordt al heel moeilijk de geplande capaciteit van de windmolens op zee kwijt te kunnen'

gawatt aan wind op zee te realiseren, is gigantisch. Het wordt al heel moeilijk om zoveel windmolens kwijt te kunnen', zegt marien ecooloog Luca van Duren van kennisinstituut Deltares. Uit een eerder onderzoek van het instituut blijkt dat bijna elke vrije vierkante meter daarvoor nodig is. 'Als je ook nog meer visserij wilt, wordt dat een heel grote uitdaging.'

Naast windmolenplannen ligt de Noordzee vol met internationale scheepvaartroutes waar niet aan getornd kan worden, moet 30% van de Noordzee beschermd natuurgebied zijn, liggen er militaire zones in de zee en zijn er gebieden nodig voor grootschalige zandwinning om de kust te versterken. Daarom kijken partijen in het Noordzeeoverleg, waar alle belangengroepen samenkomen, nu ook naar gecombineerd ruimtegebruik, zoals vissen tussen windmolens. Al zijn daar nog veel vragen over de haalbaarheid.

'Het is een grote en complexe puzzel die we met

Aangewezen windgebieden

elkaar moeten leggen', zegt Jan Vos van NedZero, de belangenvereniging van de windsector. Maar bang dat wind op zee het onderspit gaat delven onder de beoogde coalitie is hij niet. Ook niet nu deze visserij voorrang wil geven op ruimte voor wind op zee.

'Tot 2032 liggen de plannen voor wind op zee sowieso vast. TenneT heeft ook al miljarden geïnvesteerd in het benodigde materiaal. Het zou kapitaalvernietiging zijn om dan te stoppen', aldus Vos. Hij wijst erop dat ook in het akkoord staat dat de coalitie vasthoudt aan de klimaatdoelstellingen van het huidige kabinet. Die duurzame energie moet ergens vandaan komen.

Over wind op land is het beoogde kabinet niet heel enthousiast, zonnepanelen maken ze financieel minder aantrekkelijk en het duurt nog jaren voordat er nieuwe kerncentrales staan. Vos: 'Het succes van wind op zee is zo groot. Daar kunnen ze gewoon niet omheen.'